

GRADISOV VESTNIK

Leto XXX

Ljubljana, 12. maj 1988

Številka 360

Gradis v prvih treh mesecih letošnjega leta

Začetek z vrsto neznank

Poslovno leto 1988 se je začelo z vrsto neznank – od naše v začetku leta ne preveč obetajoče angažiranosti, do napovedanih novih ukrepov, oziroma novih spremenjenih pogojev gospodarjenja. Z letošnjim letom se je spremenil že lani sprejet način obračuna nekaterih prispevkov (za kulturo, izobraževanje, zdravstvo, šolstvo), ki se sedaj obračunavajo kot prispevek iz osebnega dohodka.

To pomeni, da so se v primerjavi z lanskim letom močno povečati bruto osebni dohodki – kot kažejo prvi izračuni je povečanje približno 20 odstotno. V prejšnjih letih so se prej omenjeni prispevki obračunavali in plačevali kot obveznosti iz dohodka. Zaradi te spremembe so obveznosti iz dohodka letos nižje.

V Gradisu še nismo sprejeli gospodarskega načrta delovne organizacije za letošnje leto, tako da dosežene vrednosti primerjamo le z vrednostmi iz predloga gospodarskega načrta.

Zaposlenosti še nismo zmanjšali

V prvih treh mesecih letošnjega leta, smo imeli poprečno zaposlenih 7 089 delavcev, to je 15 delavcev manj kot lani. Glede na število zaposlenih delavcev, ki se torej v primerjavi z lanskim letom ni bistveno spremenilo, bi lahko pričakovali sorazmerno visok celotni prihodek oziroma vrednost proizvodnje. Obračunali pa smo za 59.838 milijarde dinarjev vrednosti proizvodnje. To predstavlja za 112 odstotkov več kot lani v istem času in 16 odstotkov načrtovane vrednosti za letošnje leto, kar je nekaj manj kot smo običajno obračunali ob prvem periodičnem obračunu.

Vrednost lastne proizvodnje je dosegla vrednost 45.070 milijarde dinarjev in se je povečala za 135 odstotkov.

Produktivnost, ki jo merimo z vrednostjo lastne proizvodnje na efektivno uro, se je nominalno povečala za 130 odstotkov, realno pa je ostala na lanskem nivoju in smo dosegli vrednost 14.557 dinarjev na efektivno uro.

Proizvodnja manjša od načrtovane

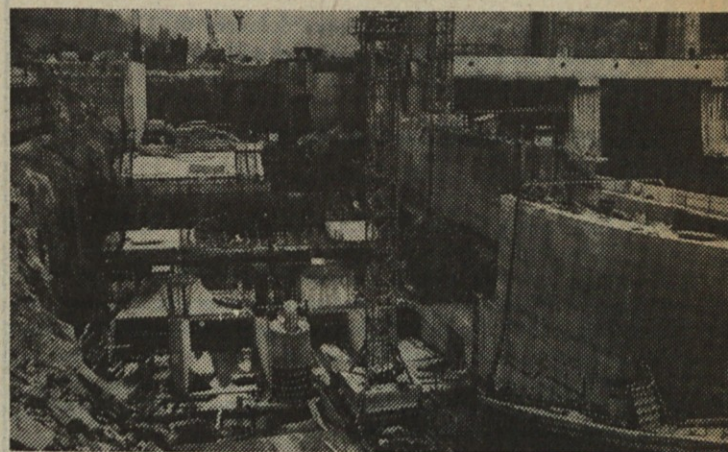
Celotni prihodek v prvih treh mesecih je bil 56,675 milijarde dinarjev, kar je za 91 odstotkov več kot lani v istem obdobju in 15 odstotkov načrtovane vrednosti za letošnje leto.

Porabljena sredstva v višini 37,377 milijarde dinarjev izkazujejo le 74 odstotno povečanje kar bi lahko pomenilo izjemno izboljšanje ekonomičnosti poslovanja. Vendar je večja verjetnost, da se je ponovila stara praksa s prenosom lanskega dohodka v letošnje leto. Obstaja pa tudi možnost, da niso obračunani vsi stroški nastali v letošnjem letu.

Omenjeno nerealno gibanje stroškov ima za posledico precejšen porast dohodka. Ustvarili smo za 19,298 milijarde dinarjev dohodka. Dohodek izkazuje 137 odstotno povečanje in hkrati dosegamo 17 odstotkov planirane dohodka.

Že uvodoma omenjene spremembe se odražajo v strukturi dohodka. Obveznosti so se zmanjšale, povečal se je čisti dohodek ter osebni dohodek. Če poizkušamo oceniti kolikšne bi bile obveznosti po starem načinu obračuna – bi bile približno 6 milijard dinarjev in bi predstavljale 31 odstotkov dohodka. V takem

Nadaljevanje na 3. strani

Da so gradisovci specialisti za gradnjo hidroenergetskih objektov, dokazujejo tudi pri adaptaciji in razširitvi najstarejše elektrarne na Dravi, HE Fala. Dela potekajo po planu, čeprav ga je investitor precej napel, tako da ni nobene bojzani, da se prva turbina ne bi zavrtila maja leta 1990, druga pa junija istega leta.

C. P.

Gradnja HE Vrhovo dobro napreduje

Obisk Franceta Popita

Gradbišče v Vrhovem pri Zidanem mostu, kjer delavci Gradisa in SCT grdijo prvo v verigi sedmih hidroelektrarn na spodnji Savi, je trenutno največje Gradisovo gradbišče in eno največjih v Sloveniji. Gradis je v preteklosti zmogel prenekatero še večjo in težjo nalogo pa bo tudi to.

V to sta se prepričala tudi predsednik predsedstva SR Slovenije France Popit in predsednik republiškega komiteja za varstvo okolja Tomaž Vuga, ki sta si to gradbišče pred kratkim tudi ogledala.

S predstavniki Elektrogospodarstva Slovenije, izvajalcev, ter skupščine občine Laško sta se pogovarjala o poteku del na HE Vrhovo ter o pripravah za začetek gradnje druge elektrarne. HE Boštanj.

C. P.

France Popit in Tomaž Vuga v pogovoru s predstavniki Elektrogospodarstva, občine Laško in izvajalcev.

Razpis Gradisovih nagrad za leto 1988

Rok prijav za nagrade in diplome je 15. september

Na podlagi 1., 5. in 6. člena Pravilnika o Gradisovih nagradah in diplomah in sprememb in dopolnitev Pravilnika o Gradisovih nagradah in diplomah, objavljamo razpis za leto 1988 za dvanajst nagrad ter tri diplome, in sicer:

– za posamezne delavce ali skupine delavcev do 12 denarnih nagrad v višini dvakratnega povprečnega neto osebnega dohodka v DO v preteklem letu,

– za tozde ali delovne skupnosti, tri, izjemoma pa tudi več diplom.

GIP Gradis Ljubljana podeljuje Gradisove nagrade in diplome za izjemne dosežke, uspehe oziroma rezultate pri delu posameznih delavcev, skupin delavcev, tozdov oziroma delovnih skupnosti, če je njihovo delo odločilno vplivalo na izboljšanje poslovanja delovne organizacije, na njeno boljše organiziranost, na poglobljanje samoupravnih odnosov, na uspešno vključevanje delovne organizacije v integracijske procese v gradbeništvu, na dvig življenjskih in delovnih pogojev in na vse ostalo, kar je vplivalo na boljši ekonomski položaj in afirmacijo delovne organizacije.

Gradisova nagrada se podeli delavcu oziroma skupinam delavcev, ki so v svojem tozdu ali delovni skupnosti pripomogli s svojim delom k izjemnim dosežkom na področjih:

- organizacija gradbišča, obrata ali delavnice večjega obsega, ki je lahko vzgled ostalim gradbiščem,
- urejenost skladišča,
- urejenost načina prehrane delavcev,
- urejenost bivanja delavcev,
- priprava dela večjega obsega, ki ima za rezultate tudi ekonomičnejšo tehnologijo dela,
- organizacije poslovanja na posameznih področjih, ki se rezultira v večji produktivnosti dela, boljši ekonomičnosti in večji rentabilnosti,
- vključevanje in organizacija del v tujini,
- projektiranje (v gradbeništvu, strojne opreme, gradbene mehanizacije, lesnem stavbarstvu in podobno),
- uspešnosti, merjene v primerjavi z drugimi organizacijskimi deli v tozdu in drugimi tozdi oziroma DO, upoštevajoč merila uspešnosti, določena v zakonu z združenem delu,
- službe varstva pri delu, ki je uspela zmanjšati ali popolnoma odpraviti nesreče pri delu,
- preprečevanje škode,
- osebnega prizadevanja na področju kulturnega in športnega delovanja,
- reševanja socialne problematike in problemov družbenega standarda,
- uveljavljanja delegatskega sistema v družbenopolitičnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah,
- uresničevanja samoupravljanja in uveljavljanja samoupravnih osnov, samoupravnega sporazumevanja med tozdi zaradi doseganja skupnih ciljev DO,
- izobraževanja in na drugih področjih, ki prispevajo k izboljšanju poslovanja tozdov in DO, kot celote.

Predlog za denarne nagrade dajejo delavski sveti tozdov in delovnih skupnosti za svoje delavce na pobudo posameznikov in osnovne organizacije zveze sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij v tozdih oziroma delovnih skupnostih.

Predloge za denarne nagrade in diplome dostavite najkasneje do 15. septembra 1988 Komisiji za Gradisove nagrade, GIP Gradis – DSSS Ljubljana, Šmartinska 134a. Predloge, ki bodo dospeli po tem datumu, komisija ne bo upoštevala.

Gradisove nagrade in diplome bodo podeljene na slovesnosti ob prazniku dneva republike in obletnici obstoja Gradisa.

V naslednjem mandatu – 1988/1990

Delegati DS DO in SDK

Na 1. seji delavskega sveta delovne organizacije, poročilo smo objavili v prejšnji številki glasila, je bil potrjen mandat novoizvoljenim delegatom za dobo 1988/90.

• V delavski svet DO so bili izvoljeni:

1. GE Celje – Ana Kolar, Drago Košenina, Venčeslav Ojsteršek in Vili Rojc,

2. GE Jesenice – Kazimir Mandelj, Alojz Skol, Matjaž Urek in Marjan Zupan,

3. GE Gradnje Ptuj – Janko Kodrič in Davorin Kelenc,

4. GE Koper – Mladen Grgurič in Vladimir Melon,

5. GE Maribor – Črtomir Božič, Igor Kristl, Vojko Koren, Blaž Mlinarič, Miro Primorac, Nada Šiklič in Miha Škerlak,

6. GE Nizke gradnje Maribor – Jadranko Brčić, Nada Divjak, Smiljan Radoš in Milena Završki,

7. GE Ravne na Koroškem – Edvard Bališ, Zvone Božič in Ludvik Lihteneger,

8. LIO Škofja Loka – Milan Bevk in Franc Vodopivec,

9. KO Maribor – Srečko Perkovič in Franc Slavinec,

10. KO Ljubljana – Janez Cilenšek in Štefan Slaviček,

11. OGP Ljubljana – Jože Merkač in Franc Trtnik,

12. SPO Ljubljana – Andrej Drobnič, Vincenc Gartner, Bojan Kovačič in Ludvik Šiftar,

13. Biro za projektiranje Ljubljana – Pavel Vodopivec,

14. Biro za projektiranje Maribor – Edvard Štok,

15. GO Ljubljana – Zlata Hribar, Vinko Ivas, Mira Božovič, Damjan Klemenčič, Niko Burinik, Janez Bukovec, Janez Bolha in Jože Grebenc,

16. Inženiring Ljubljana – Edvard Ravbär,

17. UDD Ljubljana – Ivan Dolar,

18. Interna banka Ljubljana – Ruša Kotnik,

19. DSSS Ljubljana – Rajko Čampa

Predsednik delavskega sveta je Bojan Kovačič iz SPO, njegov namestnik pa je Miro Primorac iz GE Maribor. DS ima tudi stalna overitelja – Rušo Kotnik iz Interne banke in Rajko Čampa iz DSSS.

Delavski svet ima 52 dele-

gato, kar je za enega več kot prej. Pravico do še enega delegata so imeli, glede na število zaposlenih, in so jo tudi uveljavili, v Gradbeni operativi Ljubljana.

• Na isti seji so bili izvoljeni tudi delegati odbora samoupravne delavske kontrole DO. To so:

1. GE Celje – Marija Kobale,

2. GE Gradnje Ptuj – Anton Visinski,

3. GE Jesenice – Bojan Ječločnik,

4. GE Koper – Hamdija Bunčič,

5. GE Maribor – Avgust Fekonja,

6. GE Nizke gradnje Maribor – Ilija Mrdan,

7. LIO Škofja Loka – Jože Bogataj,

8. KO Maribor – Alojz Kozjak,

9. OGP Ljubljana – Anton Corel,

10. SPO Ljubljana – Miran Terčič,

11. Biro za projektiranje Ljubljana – Osvin Novak,

12. GO Ljubljana – Milan Rojakovič,

13. Inženiring Ljubljana – Marija Demšar,

14. UDD Ljubljana – Slavko Šarič,

15. Interna banka Ljubljana – Vilibald Beje,

16. DSSS Ljubljana – Janez Ferlinc.

Nadomestne volitve v odbor SDK pa bodo izvedli v KO Ljubljana, GE Ravne na Koroškem in Biroju za projektiranje Maribor.

Za imenovanje stalnih izvršnih organov DS DO (odborov in komisij) je bila imenovana kandidacijska komisija (Valter Masten – sekretar konference OO ZS Gradis, Franc Kumer – LIO in Žarko Slabe – GOL), ki je že pripravila predloge za delegate v izvršilnih organih DS, potrjeni pa bodo na naslednji, 2. redni seji delavskega sveta, ki bo predvidoma konec maja. C. P.

Nadaljevanje s 1. strani

Začasno smo dohodek razporedili:

	I-III/87		Predlog GN 88		I-III/88		Indeks	
	mio. din	%	mio. din	%	mio. din	%	I-III/87	I-III/88 p. GN 88
Dohodek	8.128	100	110.770	100	19.298	100	237	17
Obveznosti	2.353	29	31.960	29	4.399	23	186	14
Čisti dohodek	5.775	71	78.810	71	14.899	77	258	19
Osební dohodek	4.586	56	63.944	58	13.074	68	285	17
Stan. gradnja	215	3	2.365	2	374	2	174	16
Skupna poraba	197	2	2.761	2	497	3	253	18
Poslovni sklad	617	8	5.487	5	1.002	5	162	18
Rezervni sklad	303	4	4.254	4	644	3	212	15
Izguba	143	2	-	-	693	4	483	-

primeru bi bili osebni dohodki okoli 11.500 milijarde dinarjev, kar bi predstavljalo 60 odstotkov dohodka in 151 odstotno nominalno povečanje osebnih dohodkov.

Za stanovanjsko gradnjo smo zaenkrat namenili le 374 milijonov dinarjev, za skupno porabo pa 497 milijonov dinarjev.

V poslovni sklad so naše temeljne organizacije namenile 1.002 milijarde dinarjev, za rezerve pa 644 milijonov dinarjev.

Izguba v treh tozdih, v dveh motnje v poslovanju

V prvem periodičnem obračunu so tri temeljne organizacije izkazale izgubo v skupni višini 693 milijonov dinarjev in sicer: KO Ljubljana 30 milijonov, KO Maribor 366 milijonov in LIO Škofja Loka 294 milijonov dinarjev. Dve temeljni organizaciji - Celje in OGP Ljubljana pa nimata dovolj čistega dohodka za rezervni sklad, medtem ko v poslovni sklad sploh nista razporedili nič.

Temeljna organizacija, ki je izkazala izgubo, mora po določilih zakona o sanaciji, sprejeti program ukrepov za odpravo motenj, saj se zdajšnja izguba obravnava le kot motnje.

Padec realnih osebnih dohodkov

Obrazložili smo že spremembe, ki zadevajo osebne dohodke. Bruto osebni dohodki zato

niso primerljivi, pa zato pogledmo kako so se gibali neto osebni dohodki v letošnjem letu.

Poprečni mesečni osebni dohodek na delavca v prvih treh mesecih je znašal **391.325 dinarjev** in se je povečal v primerjavi z lanskim enakim obdobjem za 134 odstotkov. Žal so se v obdobju enega leta cene življenjskih stroškov povečale kar za 168 odstotka tako, da beležimo realen pad osebni dohodkov za 13 odstotkov.

Tudi v letošnjem letu družbeni dogovor uravnava razporejanje osebnih dohodkov in dohodka. V prvih treh mesecih so se naši osebni dohodki gibali v dovoljenih mejah.

Kakšni bodo osebni dohodki v prihodnjih mesecih je težko napovedovati. Odvisni bodo predvsem od doseženega dohodka. Vemo pa, tudi iz sredstev javnega obveščanja, da se nam v prihodnje obetajo večje omejitve prav na področju osebne potrošnje, kar lahko pomeni tudi večje omejevanje osebnih dohodkov.

Zora Vehovec

Ob visokem življenjskem jubileju

Naš tovariš Matija

Ivan Maček-Matija je eden redkih še živečih revolucionarjev čigar ime je tesno povezano tudi z delom, razvojem in uspehi Gradisa, saj je bil po vojni med drugim tudi minister za gradnje ter tako soustanovitelj Gradisa, ki je nekaj časa ob svojem imenu nosil še Mačkove inicialke (glej fotografijo na 14. strani).

Rodil se je leta 1908 v Zadobrovi pri Ljubljani. Izučil se je za tesarja. Že z 22. leti je bil sprejet v komunistično partijo. V Moskvi je končal leta 1937 Leninsko šolo. Po vrnitvi v domovino je bil aretiran in obsojen na štiri leta ječe, ki jih je preстал v Sremski Mitrovici. Iz kaznilnice je leta 1941 skupaj z 32 drugimi komunisti pobegnil in se vključil v NOV najprej na Fruški gori.

Marca leta 1942 se je vrnil v Slovenijo in postal politični komesar Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. Vse do konca vojne je opravljal najodgovornejše politične in organizacijske naloge. Bil je član politbiroja CK KPS, član SNOS, član slovenske delegacije za II. zasedanje AVNOJ, načelnik OZNE za Slovenijo in postal eden prvih slovenskih generalov.

Po vojni je bil minister za notranje zadeve, podpredsednik vlade LRS, minister za gradnje, predsednik gospodarskega sveta vlade LRS, podpredsednik IS SRS, član ZIS, član CK ZKS in CK ZKJ, od leta 1963 do 1967. leta pa je bil predsednik skupščine SR Slo-

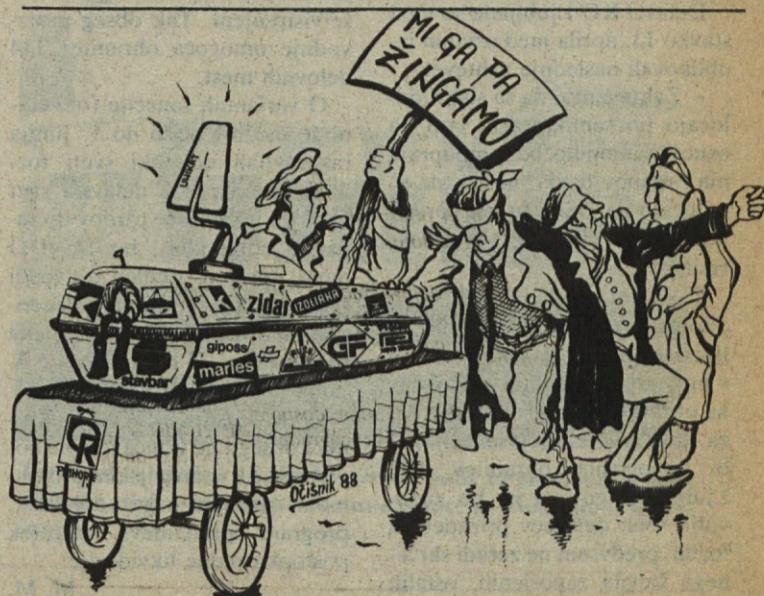
Ivan Maček-Matija se kljub visokim letom še vedno zanimal za razmere v gradbeništvu.

venije, potem pa član sveta federacije.

Ves čas je bil eden vodilnih slovenskih gospodarstvenikov, še posebej pa se je zanimal in deloval v gradbeništvu, kar je glede na njegov osnovni poklic povsem razumljivo.

Ob življenjskem jubileju, 80. rojstnem dnevu, mu iz srca čestitamo in želimo vse najboljše in najlepše tudi v bodoče.

Kolektiv Gradisa Ljubljana

Delavci Kovinskih obratov zaskrbljeno spremljajo razgovore s predstavniki delovne organizacije.

Še zadnji poskus ohraniti KO Ljubljana

Rešitev v skrčeni obliki

Skupna seja delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij Kovinskih obratov Ljubljana 12. aprila, informativna zbora delavcev, oziroma stavka v naslednjih dveh dneh ter kasnejša prizadevanja mnogih zaposlenih v tem tozdu, da bi se seznanili z razlogi, ki so tozdz pripeljali pred stečaj, s krivdo in krivci, z dejanskim stanjem, v katerem so se znašli ter njihovi poskusi, da bi na tak ali drugačen način pripomogli k ugodnejšemu razpletu težkega položaja so dokaz, da delavci vedo kaj hočejo.

Hočejo predvsem delo v prostorih, ki so jih sami naredili – kot so zapisali med svoje zahteve. S stavko so dosegli vsaj dvoje: normalno plačo za marec (izplačano aprila) – tudi ob podpori predstavnika občine Ljubljana Moste-Polje in občinskega sindikata, ki sta menila, da za Gradis sredstva za razliko izplačila od 75 do 100-odstotnega OD ne bi smela predstavljati nepremostljivega problema, s stavko pa so tudi izsilili zagotovilo, da bodo še enkrat pretehtane vse možnosti, da bi se izognili stečaju oziroma redni likvidaciji tega tozda.

Delavci KO Ljubljana so med stavko 13. aprila med ostalim izoblikovali naslednje zahteve:

– Zahtevamo, da se stvari odločajo po samoupravnih poti na osnovi samoodločbe samoupravnih organov tozda, ne pa, da se odločajo na DSSS in nas spravljajo v stečaj člani KPO brez naše vednosti.

Tako kot je bila ponovna solidarnost tozdov (ki so v resnici na ljubo že mnogo lastnih sredstev v preteklosti namenili za Kovinske obrate) le (še) enkratna poteza, tudi nov predlog sanacije, ki bi omogočila ohranitev KO Ljubljana, gotovo ne bo zadovoljil vseh delavcev prizadetega tozda, predvsem ne zaradi skrčnega števila zaposlenih, ostalih

tozdov pa ne zaradi sredstev, ki bi jih morali (v kakšni koli že) obliki nameniti obratu.

Ko so odpadle vse možnosti za ohranitev KO Ljubljana v sedanjem obsegu – z dopisom DO RIKO 6. maja, sta dokončno neizvedljive tudi združitve z RIK-om in ustanovitev mešane družbe z inozemsko firmo (reševanje znotraj Gradisa se je že prej pokazalo za neizvedljivo) je preostala le še možnost obstoja tozda v skrčenem obsegu – tako glede dela, kot zaposlenih.

Z ozirom na angažiranost KO Ljubljana letos, je ugotovljena potreba po proizvodnji opreme, po kooperaciji z Wirtgenom in servisiranjem. Tak obseg proizvodnje omogoča ohranitev 114 delovnih mest.

O variantah sanacije (oz. edini še možni) bodo do 1. junija razpravljali delavski sveti tozdov, zatem pa še delavski svet DO. Če bo stališče tozdov do sanacije odklonilno, bo DS DO moral sprejeti predlog o uvedbi redne likvidacije in ga posredovati skupščini občine Ljubljana Moste-Polje, ki bo imela sejo 6. julija.

Če Kovinski obrati v zmanjšanim obsegu do konca leta ne bodo ustvarili s sanacijskim programom predvidenega dohodka, program predvideva pričetek postopka redne likvidacije.

M. M.

1. seja konference OO ZS bo 12. maja

Volitve predsednika konference

Več kot trije meseci so pretekli od zadnje seje konference OO ZS Gradisa, to je od konstitutivne seje, ki je bila 27. januarja. Prva redna seja poteka ravno v času, ko v tiskarni Ljudske pravice tiskajo majsko številko Gradisovega vestnika, to je 12. maja.

Na seji bodo obravnavali rezultate poslovanja po prvem tromesečju (o rezultatih smo že za to številko pripravili poseben prispevek), potrdili pa naj bi tudi rebalans finančnega plana konference sindikata, kar pomeni, da bo tudi za sindikat Gradisa manj denarja, kot je bilo prvotno načrtovano.

Ker se je na konstitutivni seji pri izvolitvi predsednika konference nekoliko zataknilo, saj v tozdu GE Maribor, od koder naj bi bil novi predsednik, niso imeli predloga, bo novi predsednik izvoljen na seji 12. maja, ravno tako njegov namestnik.

O sklepih bomo poročali v prihodnji številki. C. P.

14. proizvodno tekmovanje gradbenikov Slovenije

28. maja v Celju

Tudi letos bo Republiški odbor delavcev gradbeništva Slovenije organiziral proizvodno tekmovanje. Pokroviteljstvo je prevzel Ingrad, ki bo tekmovanje tudi pripravil. To je že 14. tekmovanje gradbenikov.

Nastopili bodo v petih gradbeniških poklicih, kar pomeni da se bodo pomerili zidarji, tesarji, železokrivci, odrarji in žerjavisti. Tekmovanje bo 28. maja v Ingradovem tozdu Industrija gradbenega materiala (IGM) v Medlogu pri Celju.

Po prijavi sodeč, zbirajo se na ROS-u gradbeništva Slovenije, bo letos nastopilo več delovnih organizacij kot je to bilo v nekaj zadnjih letih. Proizvodnega tekmovanja se bodo udeležile tudi ekipe Gradisa.

C. P.

20. srečanje BVGP Jugoslavije

Denar omejil udeležbo

Od 13. do 15. maja bo v Tuheljskih toplicah letošnje jubilejno, 20. srečanje mladih iz bivših vojno gradbenih podjetij (BVGP) Jugoslavije. Organizator srečanja je zagrebško podjetje Monter.

Na letošnjem srečanju se bodo dosedanjim članicam (Napred, Ratko Mitrović in Centropjekt iz Beograda, Vranica in Unioninvest iz Sarajeva, Tempo in Monter iz Zagreba, Ivan Lučič – Lavčević iz Splita, Primorje iz Reke in Gradis) prvič priključili tudi mladinci Planuma iz Beograda in Prvoborca iz Hercega Novega.

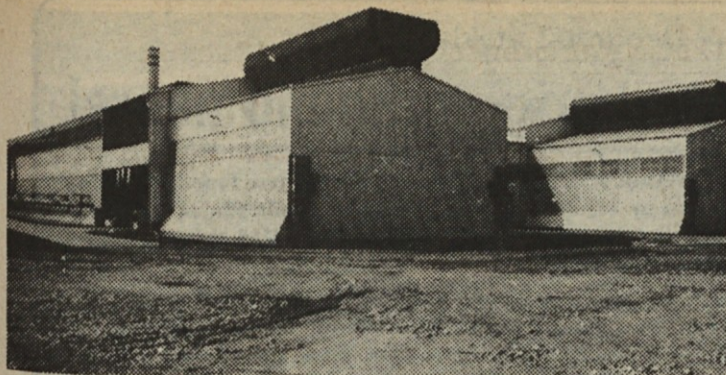
Pomerili se bodo v malem nogometu, streljanju, namiznem tenisu, kegljanju in šahu ter v kvizu znanja, pripravili pa bodo tudi tematsko konferenco o položaju jugoslovanskega gradbeništva.

Prav tematska konferenca naj bi bila osrednja točka srečanja. Nanjo so se dobro pripravili in še posebej obdelali naslednje te-

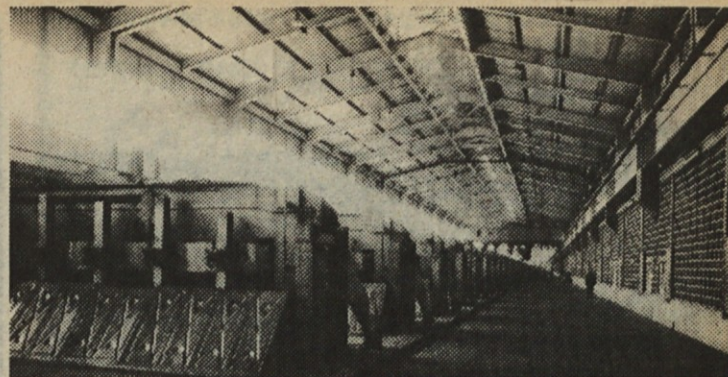
me: vloga in pomen gradbeništva v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu, osnovne značilnosti pogojev gospodarjenja, angažiranost, kadrovska struktura zaposlenih, stanovanjska gradnja, nastop v tujini ter predlogi ukrepov in akcij, ki bodo potrebne za izboljšanje položaja.

Gradis bo letos zastopala nepopolna ekipa mladincev iz Ptuj, Maribora, Raven na Koroškem, Celja in Ljubljane. V Tuheljske toplice bo namesto 20. odšlo le 10 mladincev. Udeležbo je omejilo pomanjkanje sredstev, katerih ne primanjkuje le za tekoče poslovanje, za osebne dohodke, temveč tudi za delovanje in izvajanje programov družbenopolitičnih organizacij.

C. P.

Gradis in Konstruktor sta ob pomoči montažerskih delovnih organizacij zgradila novo elektrolizo v Kidričevem pred rokom.

Sodobne elektropeči, 80 jih je, že poizkusno obratujejo. To je po besedah Janeza Bohoriča, naložba za tretje tisočletje.

Končana prva faza modernizacije proizvodnje primarnega aluminija – Otvoritve sta se udeležila tudi Janez Stanovnik in Lojze Briški – Izjemen uspeh delavcev Gradisa

V Kidričevem tovarna glinice in aluminija pred rokom

27. aprila, na dan obletnice OF so v Kidričevem svečano predali v obratovanje novo elektrolizo C v kateri je 80 sodobnih elektrolitskih peči. Prva faza modernizacije proizvodnje primarnega aluminija je s tem končana, ostaja le še poskusno obratovanje in dokončno doseganje polne zmogljivosti. Vsi, ki so sodelovali pri tej veliki investiciji, so dokazali, da so kos tej zahtevni nalogi.

Spomnimo se, da so predstavniki Gradisa junija 1986 podpisali pogodbo vredno takrat 3,5 milijard dinarjev s predstavniki UNIALA – Tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič iz Kidričevega. Temeljni kamen za elektrolizo so položili slab mesec kasneje. 7. julija je projekt modernizacije proizvodnje primarnega aluminija v Kidričevem dobil trdnjšo podlago. V Ljubljani so takrat podpisali predstavniki mednarodne finančne korporacije (MFC) posojilno pogodbo za 32 milijonov dolarjev. S tem denarjem pa naj bi sedaj posodobljena proizvodnja dajala namesto 45 tisoč kar 70 tisoč ton najkakovostnejšega aluminija letno.

Na otvoritvi se je zbralo veliko delavcev tovarne, predstavnikov delovnih organizacij, ki so

izvajali dela na posodobitvi in uglednih gostov. Med njimi so bili **Janez Stanovnik**, **Lojze Briški** ter **Janez Bohorič**, predsednik slovenskega izvršnega sveta, ki je v slavnostnem govoru med drugim dejal: »Izjemno zahtevno, kompleksno in odgovorno delo ste opravili pred rokom in v okviru realno predvidenih stroškov. Zato vam in vsem vašim poslovnim partnerjem, vključenim v ta izjemen zahtevni projekt, iskreno čestitam.

Dodatna proizvodnja v vrednosti sto milijonov dolarjev, od katere boste 40 odstotkov izvozili na konvertibilno področje, in blizu 20 milijonov dolarjev, ki jih boste iztržili zaradi predčasno sklenjene investicije, v času konjunktne in ugodnih cen aluminija na svetovnem trgu, pa zahteva še posebno priznanje. Redki so investitorji v Sloveniji, ki se lahko pohvalijo s tem.

Očitki, da tehnologija, ki jo z novo elektrolizo uvajate, ne pomeni prestrukturiranja, so neutemeljeni. S takšno tehnologijo, kot je vaša, danes v svetu dela še 15 odstotkov proizvodnih kapacitet aluminija. To pomeni, da je vaša naložba v bistvu že naložba za tretje tisočletje.

Novo elektrolizo C z 80 že obratujočimi elektrolitskimi pečmi je odprl **Štefan Brglez**, elektrolizer, ki je zaposlen v TGA že vrsto let. Svečano otvo-

ritev so popestrili pevski zbor Slava Klavora iz Maribora, dramska igralca Zvezdana Mla-

kar in Igor Samobor ter godba na pihala iz Kidričevega.

F. Štromajer

Še en objekt v Luki Koper

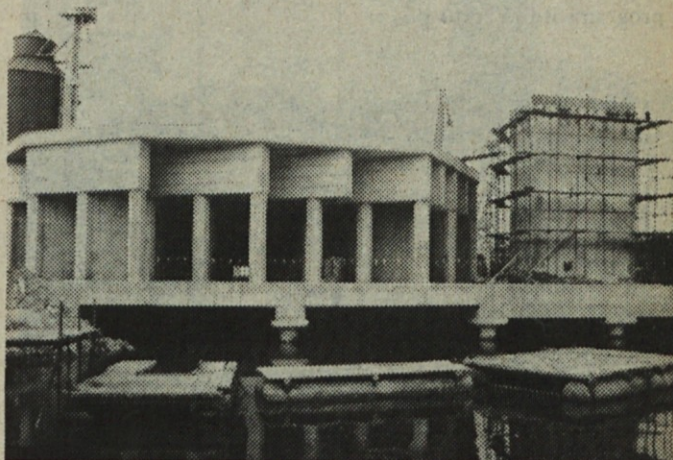
Terminal za glinico

Luka Koper je v imenu investitorja Tovarne glinice in aluminija Kidričevo (TGA) razširila obstoječo obalo za sipke tovore na pomolu I na površini 41,5 x 37,6 m. Razširitev je namenjena za namestitve silosa za glinico kapacitete 20.000 ton in preto-vora le-te. Gradbena dela opravlja naš tozid GE Koper.

Konstrukcija se sestoji iz temeljne plošče z zgornjo konstrukcijo z lijakasto ploščo in iz dostopne ploščadi. Temeljna plošča leži na jeklenih pilotih premera 812,8 mm zabitih do globine – 42 m, dostopna ploščad pa na pilotih premera 508,8 mm zabitih do globine – 35 m.

Na obali so predvidene naprave za pretovor glinice tipa »sandy« (letni promet 70.000 – 150.000 ton), transportni sistem za polnjenje in praznjenje silosa, silos za skladiščenje kapacitete 20.000 ton glinice, kompresorska postaja, komandni in pomožni prostori v področju silosa.

Zoran Vlajič

Terminal za glinico v Luki Koper bo služil za pretovor in skladiščenje glinice za potrebe Tovarne glinice in aluminija iz Kidričevega.

Janez Stanovnik se je udeležil otvoritve elektroliz v Kidričevem.

Da bi cesta, ki bo vodila čez most na Radoljni dosegla nivo ceste Ruta-Lovrenc, je potrebno razstreliti in odkopati del kamnitega po-bočja.

Za boljšo povezavo Lovrenca s središčem občine

Nov most na Pohorju

Cesta iz Ruš do Lovrenca na Pohorju po desnem bregu Drave je imela dva težja odseka: strm klanec čez naselje Jodl, ki so ga pred leti obšli s cesto preko vasice Činžat ter ozko cesto s ostrim ovinkom tik pred naseljem Puščava. Ta druga ovira bo odpravljena letos oktobra, ko bodo delavci Gradbene enote Ravne s sodelovanjem Nizkih gradenj iz Maribora cesto razširili in jo speljali po novem mostu čez potok Radoljno na cesto Ruta – Lovrenc.

Most bo širok osem metrov, od osi do osi dolg 34 metrov, konec junija ali pa v začetku julija pa naj bi že pričeli montirati nosilce, ki jih delajo v bazi Nizkih gradenj na Pobrežju.

Deset delavcev Gradbene enote Ravne vodi delovodja **Kristjan Helbl**, ki ima pri Gradisu že dolg delovni staž – od leta 1959, ko je postal vajenec-zidar. Na delo na Pohorje pa je prišel

po triletnem bivanju na otoku Krku. Tam so namreč Ravenčani gradili počitniški dom za Tovarno avtomobilov Maribor.

Z gradnjo so pričeli sredi marca letos. Pomagajo jim delavci geološkega zavoda iz Zagreba, ki minirajo traso ceste, breg potoka ter luknje za podpornike. Za izkop pa so najeli obrtnika, ki je cenejši kot delo z našimi stroji.

M. M.

Korošci o Gradisovem vestniku

Potrebujemo vse več informacij

Gradisov vestnik je eden od najbolj trdnih informacijskih vezi med tozdi. To je naše glasilo, ki nas zbližuje in medsebojno spoznava, trideset let pisane besede pa je že del zgodovine našega dela v kolektivu.

Kljub temu, da uspešno opravlja to včasih nelahko nalog, pa ne smemo spregledati težav, ki jih ima uredniški odbor pri zbiranju prispevkov za časopis. Vanj pišejo namreč v glavnem eni in isti. Res je, da se je v zadnjem času pri zbiranju gradiva krog sodelavcev povečal, vendar so tozdi še vedno premalo zainteresirani, da bi v Gradisovem vestniku zabeležili svoje uspehe in v njem prikazali težave, ki jih imajo pri delu. Tudi naši delavci bi lahko z malo več volje in korajže do pisanja sami izboljšali in popestrili vsebino našega glasila.

Korošci lahko Gradisov vestnik pohvalimo, v zadnjih letih se izboljšuje, tako po vsebini, kot po obliki. Daje nam vedno več informacij, ki so krajše in razumljive za vse delavce. Morda so pozamezni članki glede na trenutno situacijo v gradbeništvu še premalo kritični, povedati je treba odkrito, kaj delavci mislijo in želijo. Delavci tozda na Ravnah bomo še naprej nudili podporo takšnemu razvoju našega glasila.

Ludvik Rudolf

Nekaj mnenj iz knjige vtisov

Čestitke ob jubileju

Na razstavi, ki smo jo odprli ob 30-letnici Gradisovega vestnika in na kateri smo prikazali zgodovinski razvoj našega glasila od prve številke do vključno jubilejne, so obiskovalci v Knjigo vtisov lahko vpisali svoja mnenja, ocene in vtise. Povzemamo jih nekaj:

- Ob visokem jubileju iskrene čestitke. Mi gremo za vami.

Urednik Emoninega glasila
Zvone Gjurin

- Kdor ima bogato prehojeno pot v preteklosti, bo moral imeti še bogatejšo v prihodnosti.

Milenko Nikić

- Iskrene čestitke ob visokem jubileju, z željo, da bi bili tako dobri tudi v bodoče.

Urednik glasila Žito
Marko Pograjc

- Kar stisnilo me je pri duši, ko so se oči sprehodile po razstavljenem, od veselja in ponosa, da tudi sama poznam veliko soustvarjalcev Gradisovega vestnika.

Ivanka Golob

- Več korajže v prihodnje!

Urednik Velane
Jože Praprotnik

- Iskrena pohvala organizatorjem in uredniku ter sodelavcem!

Predsednica občinskega sveta ZSS
Ljubljana Moste-Polje
Marija Fedran

C. P.

Ob 30-letnici izhajanja Gradisovega vestnika je bila aprila v avli Skupnih služb v Ljubljani pripravljena razstava, ki je podala prerez Gradisovih prijetnih in težjih obdobij, kot so se zrcalila v našem glasilu. Otvoritve razstave 20. aprila se je udeležilo okoli 50 povabljenec, med njimi tudi nekdanja urednika Gradisovega vestnika Branko Pirih in Lojze Cepuš, pozdravil pa jih je sedanji urednik Cveto Pavlin. Maja se bo razstava preselila še v Maribor.

Gradnja stolpičev ob stari Zaloški cesti poteka sredi nove soseske.

Izteka se gradnja stanovanj v Fužinah

Delo še do jeseni

Gradnja stanovanj v naselju Nove Fužine v Ljubljanski občini Moste-Polje se bliža koncu. Delavci Gradisa pravkar končujejo velik stanovanjski blok (A21) na severni strani stare Zaloške ceste. Med Zaloško cesto in domom malih stanovanj oziroma Gradisovim samskim domom pa še teče gradnja treh manjših stanovanjskih stolpičev. Imeli bodo eno nadstropje in mansardo, v njih pa bo 48 stanovanj.

V prvotnem načrtu teh stanovanj ni bilo – na njihovem mestu je bil predviden otroški vrtec. Investitor gradnje je samoupravna stanovanjska skupnost občine Ljubljana Moste-Polje.

Z izkopi so pričeli 20. februarja, z gradnjo v mesecu marcu, končali pa bodo do oktobra. Po besedah vodje gradbišča **Petra Kunštiča** dosega gradbeni plan, tako da ni bojazni, da ne bi končali z deli pravočasno, bolj vprašljiva pa bodo obrtniška dela.

Gradnja je klasična, delo pa gre 76. delavcem Gradbene ope-

rativ Ljubljana hitro tudi zato, ker uporabljajo tablaste opaže. Peter Kunštič pa je še posebej pohvalil nove nosilce za izdelavo plošč – to so lahki leseni nemški DOKA nosilci, z njimi je delo neprimerno manj naporno kot s starimi jeklenimi nosilci. DOKA nosilci so tako lahki, da jih z lahko nameščajo delavci ročno, za jeklene nosilce pa je bilo potrebno avtodvigalo.

V neposredni bližini teh stolpičev bodo že naslednji mesec pričeli še z gradnjo garaž.

M. M.

Naša slaba vest

Montažna gradnja

V gradbeništvu je največ delovnih invalidov, prevladujejo pa tudi predčasne invalidske upokojitve, saj vemo, da je za gradnjo ugodnih le okoli 180 dni na leto. In tako se zadnjih štirideset let vrstijo obljube in zaklinjanja, da bomo proizvodnjo izpod golega neba prenesli v obrate in se pogovarjali pretežno o montažah.

In kje smo danes?

Poglejmo si vzorec zakomplirane montaže v stanovanjski gradnji. Ta montaža je vseskozi tehnološko vabljava, je dovolj množična in stroškovno v glavnem pokrita. Kakšni so torej rezultati? Njeni tvorci so po vsakem zagonu poraženi, stanovalci prizadeti, okolje nič kaj razveseljivo.

Ta čas je znanih v Jugoslaviji okoli trideset variant montažnih konstrukcijskih sestavov, bolje rečeno, toliko je zvrsti različnih serij, toliko je tudi premlevanja o doseženih uspehih in spodrsljajih. Varljivo je, če govorimo zgolj o množičnosti, recimo o JINGRAP sistemu, saj je tam združenih 17 delovnih organizacij, ki si delijo tisto, kar pač imajo. Tudi če vemo, da smo dohiti z montažo konstrukcije mednarodno normo, se pravi po eno etažo na dan, nas šokira naslednji podatek, da porabimo za tesnenje stikov preveč časa. Res je stavba postavljena v enem mesecu, priznavamo kvalitete dobro zasnovanega IMS sistema in vendar se soočimo z nelagodno ugotovitvijo, da bodo zaključna dela trajala celo leto.

Tedaj, ko iščemo boljše tehnične rešitve za zvočne pregrade

in za toplotno stabilne oboje hiše, za prezračevanost prostorov, ko se ukvarjamo z instalacijskim ožiljem in podobno, si otežujemo tehnologijo. Na videz uspešna montaža, morda dokaj inovativna, se lahko v hipu sesuje.

Najhujša pa je skrita past, v katero se ujame še tako zagnan inovator in naprednjak. Saj so bili izhodiščni principi pravilni, dosežena je bila hierarhična vsklajenost, proizvodnja optimizirana, konkurenčnost izkazana v fleksibilni ponudbi, skratka še in še. Le nečesa nismo dosegli – tistega pravega odprtega gradbenega sistema, da bi se hiše lahko rojevale tako različne, kakor smo si različni ljudje med seboj, pa čeprav imamo vsi enake sestavne dele, enako anatomijo. Plasirali smo sistem, ga razmnožili, priznali tudi, da z eno napako naredimo dvesto napak, le življenja mu nismo dali. Nemir, ki izhaja iz okolja enoličnih naselij, narejenih brez afirmacije živahnega duha, vodi k upor.

Za ponoven spopad z montažo in v dobro našega preživetja bodo potrebne nove duhovne moči. Vseeno je, kaj ima kdo v mislih, ali Gradis ali državo ali golo delo.

Simon Fišer

Vpisanih že 400 učencev

Nova šola v Novih Fužinah

Kot je že običajno pri nas v novo zgrajenih stanovanjskih soseskah je tudi v ljubljanskem naselju Nove Fužine zmanjkalo denarja za (pravočasno) gradnjo spremljajočih objektov. Tako so morali stanovalci tega velikega naselja – za okoli 15 tisoč stanovalcev – kar lep čas čakati na primerne trgovine.

Tudi na drugo osnovno šolo so morali zaradi enakega razloga dolgo čakati. Sedaj ko so delavci Gradisovega tozda Gradbenega operativna Ljubljana šolo končno lahko pričeli graditi, pa se seveda zelo mu-di. Z gradnjo so pričeli pred tremi meseci, že letošnjega septembra pa mora sprejeti prve učence. Vanjo je vpisanih že 400 otrok, čeprav šola še ni pod streho. Ob vsem tem pa tudi sredstva za gradnjo ne pritekajo tako kot bi morala.

Osnovno šolo Nove Fužine sestavljajo trije objekti: osnovna stavba z merami 66 krat 17 metrov s 17 učilnicami za 500 učencev in večnamenskim zakloniščem, kuhinja in telovadnica ter še dodatno

knjižnica. Za gradbenike delo ni bilo lahko, saj so projekti prihajali sproti, delo samo pa je včasih prehitelo projekte.

Kljub vsemu gradbena dela potekajo po terminskem planu. Najdlje je zgrajena stavba z učilnicami, streho nad njo bo pričel sestavljati Gradisov tozđ LIO iz Škofje Loke že 16. maja. LIO bo izdelal tudi okna za novo šolo. Pri delu sodeluje še Gradisov tozđ Strojno prometni obrat.

Gradisova operativa je kot glavni izvajalec dala deset odstotkov popusta, ostala dva sodelujoča Gradisova tozda pa tega nista hotela storiti. Razen tega je cena storitev tozda SPO precej višja kot so cene ur samostojnih obrtnikov. Na gradbišču se trudijo, da bi znižali stroške gradnje kolikor se le da, tako bodo tudi stebre in nosilce za telovadnico zabetonirali kar na gradbišču namesto da bi naročili že narejene.

Glavni delovodja je **Milan Rajaković** s pridevkom Sremac, kot ga v Gradbeni operativi bolje poznajo. Njegovi sodelavci pravijo, da je zelo sposoben in dober organizator in da je to vsekakor potrebno omeniti.

Ob osnovni šoli bo GOL zgradil še glasbeno šolo, končati jo morajo do spomladi leta 1989.

M. M.

Natovarjanje malega finišerja, odpeljali ga bodo v Zrenjanin. Kupilo ga je tamkajšnje Komunalno podjetje oziroma njihov tozid, ki je zadolžen za urejanje cest. Voznik in njegov spremljevalec sta povedala, da niso natančno vedeli, kako izgleda mali finišer, pa so za vsak slučaj poslali ponj tovornjak s prikolico za prevoz težke gradbene mehanizacije. Bolje drži, kot lovi ga! pravi pregovor...

Kovinski obrati Maribor

Težave v poslovanju in pri izvoznih soglasjih

Kovinski obrati Maribor so imeli lani velike težave v poslovanju, tako so imeli ob zaključnem računu izgubo, ki pa so jo uspeli pokriti in to v breme revalorizacijskih odhodkov. Kljub temu so morali v skladu z zakonom pripraviti sanacijski načrt. Izgubo imajo tudi v prvih treh letošnjih mesecih, vendar upajo, da bo kmalu bolje, računajo namreč na izvoz finišerjev v Sovjetsko zvezo.

Veliki in mali finišerji predstavljajo pomemben delež proizvodnje Kovinskih obratov Maribor, še posebej v zadnjih letih, ko je zaradi pomanjkanja denarja močno upadlo zanimanje za asfaltne baze. So tudi izvozno zanimivi, predvsem seveda za vzhodnoevropsko tržišče.

• Sedaj poteka proizvodnja serije velikih finišerjev za Sovjetsko zvezo. Do konca leta naj bi jih izvozili deset v skupni vrednosti 1,4 milijona dolarjev. Če bo šlo vse po načrtih, bodo pet finišerjev izvozili že v prvem polletju. Pri pridobivanju dovoljenj za kompenzacijski posel imajo precej težav, vendar upajo, da bodo vseeno uspeli pridobiti vsa soglasja.

Kovinski obrati želijo še bolj prodreti na zanimivo in veliko sovjetsko tržišče. Za dosego tega cilja je razen cene in kvalitete izdelkov potrebna tudi primerna reklama. Zato bodo poslali v

Moskvo veliki finišer na sejem strojne opreme za gradbeništvo, ki poteka v tem mestu konec maja in v začetku junija.

Precej zanimanja je tudi za male finišerje, ki so namenjeni za asfaltiranje manjših oziroma ožjih površin, kot so parkirišča in pločniki. Več povpraševanja po velikih finišerjih v Jugoslaviji pa lahko pričakujemo, če bo stekla gradnja cest iz naslednjega srednjeročnega obdobja.

M. M.

Delo bo potekalo v štirih etapah

Prenova železniške postaje

150 let stara stavba železniške postaje v Ljubljani je bila že zares potrebna prenove ter posodobitve, saj je bila že zdavnaj pretesna za tako velik potrošniški promet. Večje število potnikov pa zahteva tudi modernizacijo prodaje vozovnic, kar bo olajšalo delo blagajnikom ter povečalo kvaliteto ponudbe.

Vodja gradbišča Teodor Leš iz Gradbene operative Ljubljana je povedal, da bo postaja obnovljena v štirih etapah. Prva zavzema prenovo zahodnega dela stavbe, predvsem dvorane blagajn.

Adaptacija blagajn in preselitev energetskih objektov v klet bo omogočila namestitev dvanajstih sodobnih računalniško vodenih prodajnih mest, ki bodo povezana z mednarodno računalniško mrežo za rezervacije in prodajo vozovnic.

Dvorana blagajn bo skoraj cela na novo narejena, nov bo tudi strop.

S prenovo bo dosežena protipotresna varnost stavbe, ohranjena pa bo tudi fasada, ki je pod spomeniškim varstvom in mora ostati nespremenjena. Delo je še težje zaradi zahteve, da promet na avtobusni postaji, ki je tik ob železniški, ne sme biti moten, težak pa je tudi dostop na gradbišče na peronu, saj morajo upoštevati vozni red vlakov, ki prihajajo na prvi tir.

Da bi postaja po prvi fazi prenove lahko normalno obratovala, bo potrebno narediti še delček kakšne druge etape prenove, precej pa je tudi sprememb od prvotne zasnove. Zato je dela

za gradbenike več, kot so prvotno predvidevali.

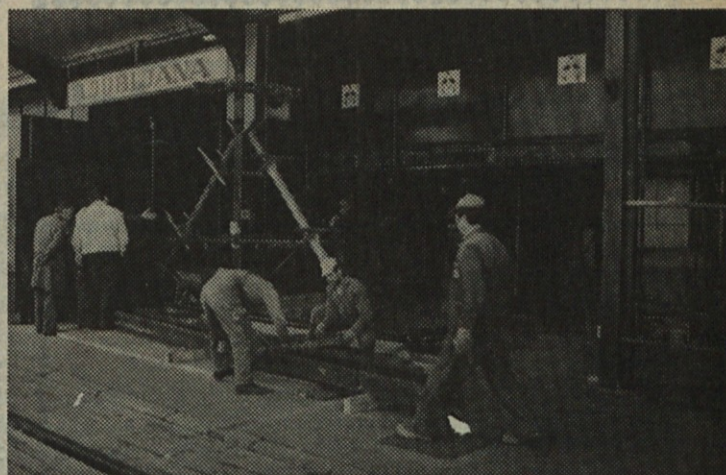
• Teodor Leš pravi:

»Trudili se bomo, da bomo dela končali v roku kljub povečanemu obsegu. To je želja investitorja, pa tudi nas, da si pridobimo reference za ponudbe za še ostale etape prenove in za novo severno železniško postajo«.

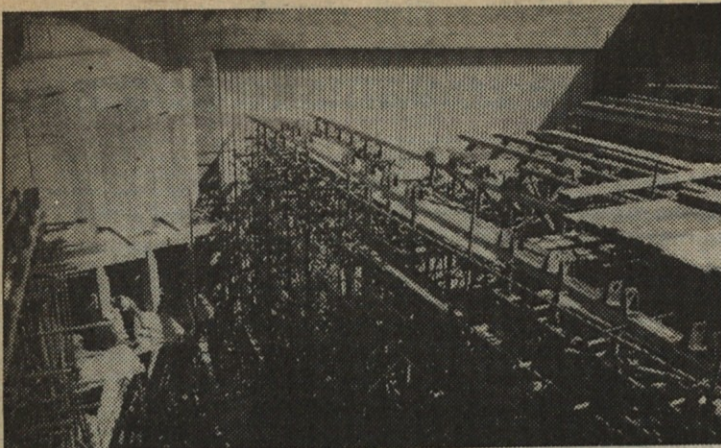
Z deli v vrednosti 1,6 milijarde din so pričeli pred mesecem in pol, trenutno je na gradbišču 36 delavcev, ko jih bo potrebnih največ, jih bo od 50 do 70. Prenova zahtevnega dela bo zaključena do konca letošnjega leta. Adaptacija cele postaje naj bi trajala pet do šest let, končala pa se bo z gradnjo nove postaje na Vilharjevi cesti.

Glede na to, da bo morala železniška postaja kljub dolgoletni prenovi hkrati služiti svojemu namenu, bi bilo verjetno bolj smotno, če bi najprej gradili novo postajo in vanjo preselili potniške blagajne, staro, to je sedanjo, pa preuredili za kak drug namen, na primer gostinski, ki bi imel lepo lego, še posebej, ko bo preseljena še avtobusna postaja.

M. M.

Zaradi prenove železniške postaje je otežen dostop do garderob in sanitarij.

Streha nad novo dvorano Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru bo narejena že poleti.

Na gradbišču SNG v Mariboru delajo v dveh izmenah

Plošča, nato še streha

Na gradbišču Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru je te dni pravo mravljišče. Delajo v dveh izmenah, od jutra pa do pozno v noč. Do poletja naj bi bila nova dvorana že pod streho. To pa ni kar tako, saj zahteva velika površina stropa ogromne podporne konstrukcije. Plošča nad dvorano bo težka kar 1000 ton, zato je potrebno skrbno delo tesarjev, ki pripravljajo nosilno konstrukcijo in opazno ploščo.

Osnovna podporna konstrukcija je izvedena z uporabo težkih jeklenih stojk in predalčja ter klasičnega cevne odra. Teža vsega je kar 200 ton. Projekte te zahtevne konstrukcije je izdelal inž. **Borut Verhovčak**, vodja oddelka priprave dela v mariborski Gradbeni enoti. Kot zanimivost naj zapišemo, da so elemente mariborčani pripeljali iz centralnega skladišča v Ljubljani, kjer so bili spravljani še od gradnje Cankarjevega doma.

Vzporedno s temi deli zaključujejo tesarstva, železokrivska in betonarska dela na armiranobetonskih stenah in ploščah ob dvorani. Monterji klima naprav in zračnih kanalov sedaj še upo-

rabljajo žerjav, saj bi pozneje, ko bo plošča končana, to delo morali opraviti ročno, kar bi bilo seveda veliko težje in zamudno.

Stalni gostje gradbincev so tudi delavci Elektre, ki sproti polamajo metre in metre električnih kablov. Prav v tej fazi gradnje je potrebna velika koordinacija vseh izvajalcev del, zato potekajo na gradbišču tedenski operativni sestanki, ki se ga, poleg Gradisa, kot izvajalca gradbenih del, udeležujejo tudi predstavniki Staninvesta in projektanti.

Pri tem pa je treba ponovno poudariti, da tečejo predstave v mariborskem gledališču ves čas gradnje nemoteno.

F. Š.

Inženiring vabi k sodelovanju

Objava prostih del

V Inženiringu vabimo k sodelovanju diplomirane gradbene inženirje gradbeništva z večletnimi izkušnjami pri operativnem vodenju investicijskih del v domovini in tujini za dela in naloge **VODENJE PROJEKTOV**.

Vodenje projektov je samostojno, dinamično in kreativno delo z veliko možnostjo osebne uveljavitve. Prijavite se, četudi niste iz Ljubljane.

Vsi tisti delavci Gradisa, ki ste se pripravljali vključiti v kolektiv Inženiringa in s tem preiti iz operative na dela in naloge vodenja projektov, oddajte svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: **GIP GRADIS, tozđ Inženiring, Letališka c. 33, Ljubljana**.

Novice iz »totega konca«

Zadnjič smo v tej rubriki pisali o dokaj čudnih zapletih s sklepi odbora za standard in rekreacijo Gradisa, ki so na »tistem koncu«, pa verjetno ne samo tukaj, povzročili veliko razburjanja. Z objavo te novice pa smo dosegli tudi nasprotno. Razburjali so se namreč tudi tisti, ki so zadržali (takrat smo zapisali »zaplениli«) sklep odbora za standard in rekreacijo češ, da je 16.000 dinarjev za dnevno oskrbo prepoceni. Morda za njih je, za povprečnega delavca v Gradisu pa gotovo ne. Še posebej, če vemo kako mačehovsko skrbimo za domove.

Pred dnevi se je vrnil iz Biograda, kjer si je ogledal dom pred pričetkom sezone, predsednik odbora za standard in rekreacijo **Franc Čontala** in se ob stanju kakšno je tam samo zgrozil (o tem v prihodnji številki), podobno, a vendar nekaj boljše je bilo v Ankaranu in Poreču.

Naši strokovnjaki so izračunali ekonomsko ceno letovanja v počitniškem domu na Pohorju 105.000 dinarjev (deset in pol starih milijonov). V posmeh vsemu pa je samo dan kasneje mariborski Večer objavil cene penzionov v samo sto metrov oddaljenem hotelu Bellevue na Pohorju, ki jih objavljamo tudi mi, veljajo pa tudi za delavce Gradisa. Prav ste prebrali, polni penzion v dvoposteljni sobi s tušem in svojim WC le 14.250 dinarjev. Razburjali smo se mi, razburjali so se oni, sedaj pa se razburjajte še vi...

Prebujajoča se narava vas vabi! VABI VAS HOTEL BELLEVUE NA POHORJU

Nudimo nedeljska družinska kosila po **3900 dinarjev**
Polni penzion v dvoposteljni sobi s TWC **14.250 din**,
prenočišče z zajtrkom za dve osebi **17.850 din**.

Informacije in rezervacije:
hotel Bellevue Pohorje, tel. 603-215 in
hotel Orel Maribor, tel. 26-171.

TG DO
POHORJE

Čeprav so se v mariborski Gradbeni enoti na nekaterih gradbiščih dogovorili, da bodo 28. in 29. aprila nemoteno delali, je bilo kar precej delavcev, ki tega dogovora niso jemali resno. Izmislili so si lažno bolniško, nekaterih pa enostavno ni bilo na delo. Seveda so s tem motili delovni proces in delovodje jih bodo upravičeno prijavili disciplinski komisiji. Ta bo ukrepala tako kot je že nemalokrat do sedaj. Kršitelje čaka upravičena kazen.

O otvoritvi nove elektrolize v TGA Boris Kidrič poročamo drugje. V novicah iz »totega konca« pa samo to. Ne v slavo-spevnem govoru na otvoritvi, ne v novinarskih poročilih TV, Dela, Večera in Dnevnika ni bilo niti z eno samo besedico omenjeno kdo je (in končal pred rokom) gradil novo elektrolizo.

Gradbeniki Gradisa in Konstruktorja ter cela vrsta montažerskih delovnih organizacij so lahko upravičeno slabe volje, saj je prevsem njihova zasluga, da so dobili bitko z časom in da danes že dela vseh 80 novih elektrolitskih peči. Celo predstavniki Svetovne banke so menili, da so si v Kidričevem postavili prekratek rok za izgradnjo. Gradbeniki in montažerji so dokazali da znajo in zmorejo. Sedaj pa slavo pobirajo drugi.

V vseh novinarskih poročilih dan po otvoritvi so našli vse politične predstavnike ter izvajalce kulturnega programa na otvoritvi, samo za izvajalce del je zmanjkalo prostora. Tudi novinarji smo včasih bosi...

Štrof

Stare turbine se bodo vrtele še dve leti

70 let HE Fala

Hidroelektrarna Fala je 6. maja letos praznovala 70-letnico delovanja. Tega dne leta 1918 so se namreč zavrteli prvi trije od osmih agregatov – če ne bi bilo prve svetovne vojne, bi jo dokončali že dve leti prej.

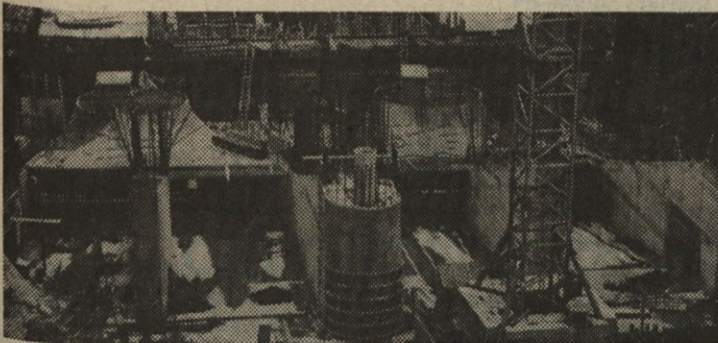
Že dolgih sedem desetletij daje električno energijo in to najcenejšo pri nas, z močjo 51 MW pa je peta največja hidroelektrarna v Sloveniji. Ko bodo pogrnili nove agregate, po načrtih leta 1990, pa bo dajala 58 MW električne energije.

Delavci Nizkih gradenj so letos že kar precej spremenili podobo gradbišča, to je globoke gradbene jame. Porabili so tudi velike količine betona, predvsem za temeljno ploščo, ter za dno in stene iztoka – to je dela,

kjer bo tekla voda od turbin nazaj v strugo Drave. Čeprav so projekti malo v zamudi, se to pri gradnji ne pozna.

Površni opazovalec dogajanja na gradbišču nove strojnice falske hidroelektrarne bi menil, da delo v preteklih dnevih ni teklo preveč hitro. Vendar videz vara, polagajo namreč armaturo za nadaljnje betoniranje in pripravljajo vse potrebno za izdelavo stropa sesalnih cevi.

M. M.

Gradbena jama že kaže drugačno podobo. Spredaj se vidijo stene iztoka, zadaj opazi sesalnih cevi.

Kako zagotoviti delo vsem zaposlenim?

V težavah tudi GE Ravne

Čas, ki ga doživljamo sedaj, in ki je še pred nami, ni prav nič naklonjen gradbencem. Skromna rast naložb na Koroškem nas v tozdu GE Ravne še bolj sili izven regije. Že leta nazaj smo bili prisiljeni tretjino kolektiva zaposliti izven naše regije, podobno, pa še z večjim odstotkom, bo moralo biti tudi v prihodnje.

Prevzemati moramo vsakršna dela, tudi manjša, predvsem s ciljem, zagotoviti delo za vse zaposlene, kar nam trenutno s težavo uspeva. Večja dela, ki so se že nekaj časa obetala, se vse bolj odmikajo v poletje in pozneje, tako da ne preseneča slabši rezultat v prvih treh mesecih, vprašljivo pa je, če bo ob polletju kaj boljše. Tako se pod vprašaj vse bolj postavlja tudi doseganje letnega plana.

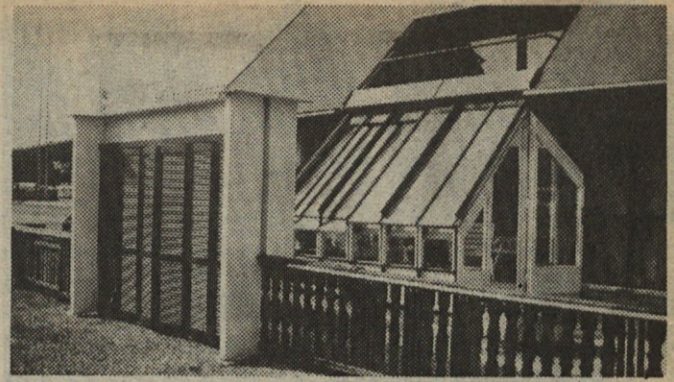
Potrebno bo razmišljati tudi o prestrukturiranju določenega števila naših delavcev, usposobiti jih za izvajanje manjših servisnih opravil v dotrajanih stanovanjskih naseljih. Za delavce s slabšim zdravjem in za invalide pa bo treba zagotoviti dovolj dela v obratih.

Slabši poslovni rezultati že vplivajo na počasnejšo rast naših osebnih dohodkov, tako da bo treba ukrepati takoj.

Ludvik Rudolf

To je trenutno eno izmed večjih gradbišč na Koroškem.

LIO iz Škofje Loke se je potrdil in na sejmu predstavil panoramske stene s polkni in vzorci ograj

Zagrebski spomladanski velesejem

Osiromašena prireditvev

Vsakoletni spomladanski Zagrebski velesejem, ki združuje tudi devet specializiranih predstavitev, je bil letošnje pomlad sila skromen. Ne samo po obsegu, saj so bili številni prostori prazni, temveč tudi po vsebini. Vse manj je tujih razstavljalcev, ki bi pripravljali stroje, temveč je vse več takih, ki na sejem pošiljajo le svoje predstavnike. In kot da bi se po teh zgledovali tudi pri nas, saj tako skromne predstavitve še ni bilo v zadnjih dvajsetih letih.

Res je, da je industrijska dejavnost, ki smo jo v glavnem predstavljali na sejmih v krizi, pa vendar bi ta spremljajoča veja gradbeništva morala najti oblike in poti do kupcev in investitorjev. Res je tudi, da je vse manj denarja, ki bi ga gradbeniki namenjali za tovrstno potrošnjo, pa vendar bo potrebno najti nek izhod iz te krize. Tako je bilo čutiti tudi na vseh pogovorih in posvetovanjih, ki so se odvijali v času sejemske predstavitve.

Vsekakor bo potrebno razmisliti tudi nasploh o takšnih prireditvah, saj tako vložena sredstva nimajo nikakršnega rezultata. Tudi tovrstni specializirani sejmi v tujini so bolj poredko (Bauma na 3 leta) in o tem bodo morali razmišljati tudi v Zagrebu.

Gradisov delež na 14. specializirani predstavitvi gradbeništva je bil, kot smo že zapisali, skromen. Le mali finišer od strojne opreme je bolj sameval kot opozarjal na tovrstne izdelke. Le Lesno idustrijski obrat iz Škofje Loke je spoznal, da kupci ne bodo prišli sami. Potrebno jih je animirati in obvestiti, kaj vse delamo in kje vse izdelke lahko tudi kupijo. Razni tipi ograjnih letev, panoramske stene in ostali lesni izdelki za gradbeništvo, so bili primerno predstavljeni. Škoda, da nam malo bolje ne uspe prodaja montažnih hiš, saj je zanimanje zanje še vedno precejšnje.

Škoda, da je miselnost glede vložnih sredstev v reklamo in propagando pri nas ravno obratna kot na zahodu. Ko prodaja pada je potrebno povečati vložena sredstva v reklamo in ne obratno, kot je pri nas v navadi. Najprej se črtajo ta sredstva kot nepotrebna, pa je začarani krog sklenjen. Upamo, da nam ga bo s skupnimi močmi uspelo razkleniti in bo tako ponovno možnost boljšega uspeha, razvoja in napredka tudi za to dejavnost.

M. K.

Udeležence srečanja je na trgu Republike v Kopru pozdravil pihalni orkester Anhovo.

Vesna Plemelj iz DSSS sprejema priznanje za svoj likovni prispevek na srečanju.

10. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije

Gradisovci predstavili kvalitetne umetnine

Od devetega maja poteka v Kopru 10. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije. Organizator je koprsko gradbeno podjetje Stavbenik. Odprtitev jubilejnega kulturnega srečanja je potekala v domu Pomorskega društva v Kopru, kjer so se zbrali ustvarjalci likovne, fotografske in literarne umetnosti in izdelovalci tapiserij.

Ob slovesnem sprejemu so nas pozdravili glavni direktor SGP Stavbenik Bogomir Baraga, predsednik Skupščine občine Koper Vinko Lovrečič in predsednik organizacijskega odbora Jože Dravincec. Zatem smo se z avtobusi zapeljali v istrsko vasičico Hrastovlje, da bi si ogledali znamenito cerkev, ki je nastajala med 12. in 14. stoletjem.

Pred njo nam je z bogatim zakladom podatkov in s pravim pesniško ljubezenskim izlivom besed, postregel profesor in kipar Jože Pohlen: o cerkvi, o Hrastovljah in okoliških mestih in znamenitostih, ki jih pozna tudi kot domačin. Nato nas je tudi v cerkvi popeljal od freske do freske, ki jih je sam odkril, ko je jemal vzorce sten, da bi ugotovil način gradnje. Kmalu so jo pričeli restavrirati in danes je cerkev svetovni kulturni zaščiteni spomenik. Iz tega edinstvenega objekta romanske arhitekture smo odšli zelo zadovoljni in bogatejši.

Po vrnitvi v Koper in okrepčilu, smo se razdelili – literati smo šli v Dom sindikatov na razgovor s kritikom profesorjem Janezom Mikcem. Po krajšem pogovoru o ustvarjalnosti, smo si ogledali razstavišča – v knjižnici, banki in kavarni Loggia, kjer so razstavljena likovna in fotografska dela ter tapiserije.

Likovniki, fotografi in avtorji tapiserij pa so z akademskim sli-

karjem Tomom Vranom, odprli razstavo in spregovorili o tovrstnih področjih ustvarjanja.

Ko smo se zvečer ponovno zbrali, je pihalni orkester Anhovo priredil promenadni koncert na trgu Republike. Sledil je literarni večer, kjer so v prvem delu nastopili avtorji sami, v drugem delu pa so recitirali učenci šole iz Kopra ostala izbrana dela. Na začetku in v presledkih nastopov je s petjem popestril večer kvartet Ingrad. Na koncu pa so bila podeljena priznanja sodelujočim avtorjem.

• V Hrastoveljski cerkvi krasijo vsak kotiček zidov in obokanega stropa freske. To slikarsko bogastvo, ki sta ga ustvarila čopič in samorodni genij istrskega umetnika, Janeza iz Kastva (Johannes de Castvo), je nastalo ob koncu 15. stoletja (1490) in predstavlja pravo ljudsko biblijo (biblia pauperum), ki je ljudstvu razlagala srednjeveško vizijo stvarstva.

Naše podjetje so predstavljali: likovnika – Vesna Plemelj in Iztok Lovrič, DSSS; fotografi – Andrija Pajtak, Roman Peklaj in Gojmir Bernot, DSSS; literati – Boris Ketiš, Gradnje Ptuj, Cvetka Sukič, DS UDD, Tatjana Savinšek, GE Jesenice, Milka Tutek, GE Maribor, Marija Še-

gula, KO Maribor, Milenko Nikič, DSSS; izdelovalka tapiserij – Andreja Narobe, GE Jesenice.

Petek, 13. 5. pa bo ponovno zapolnjen z bogatim programom

– revijo pevskih zborov, dramska skupina IMP in recitatorske skupine Gradbene tehnične šole iz Celja.

Milenko Nikič

Literarni kotiček

V E M

Vem za
žalost ti v očeh,
pa ne zato,
ker ta ljubezen
naj bila bi greh.

Vem za
bolečino skrito
pa ne zato,
ker ta ljubezen
v tančice je ovita.

Vem za
prazne upe,
pa ne zato,
ker to ljubezen
piješ
iz najbolj grenke kupe.

Vem –
sam boš nosil bolečino –
mar je vredno?
iz sebe pa naredil
človeka razvalino.

Tatjana Savinšek

ŠE BO . . .

Še si boš zavezovala ruto,
še bo v presušeni rokah
moči za poslednji lojtnik otave,
– pa čeprav si tisočkrat rekla,
da je vsega že dovolj
in da je letos poslednjič, –
še bodo brenčale kose
po kamnitih bregovih,
še bodo usta gulila skorjico kruha
ob kozarcu vina
– za moč, za kri.
Ti s prevelikimi moškimi čevlji,
ti s preluknjano staro jopico,
ti s popotnico ubornih let.
Uboga zgarana ženica.
Moja babica.

Boris Ketiš

Obvestilo o izletu

Obveščamo vse upokojence društva Gradis – pododbor Maribor, da bomo organizirali izlet za naše člane in sicer 2. julija 1988. Odhod bo ob 8. uri izpred železniške postaje Maribor.

Potovali bomo z avtobusom na relaciji Lenart – Radgona – Radenci – Ljutomer. Obiskali bomo tudi gostišče Kramberger ob Negovskem jezeru. V Radencih bo možno kopanje v zdravilišču, če bo za to želja. V bližini Radencev bo ogled vinske kleti, katero je zgradil, kot prvo v Slovenskih goricah, Gradis. Možna bo tudi pokušnja priznanih Kapelskih vin.

Končna postaja bo v bližini Ljutomera na kmečkem turizmu Marice Frank. Postreženi bomo z domačimi dobrotami. Po kosilu bo zabava.

Prijave in vplačila sprejema za KO in SPO Marica Kočevar, Jocova 29, Maribor, za GE Maribor in NG pa Ivan Urh, Gosposvetska 22, Maribor. Višina prispevka je 10.000 din na osebo. Izlet bomo organizirali ob vsakem vremenu. Zaradi odsotnosti denarja ne bomo vračali. Ob tej priliki prosimo vse udeležence izleta, da prinesejo s seboj članske izkaznice, da uredimo vpis članarine.

Pridite, ne bo vam žal, zadovoljni boste.

Društvo upokojencev Gradis
Pododbor Maribor

Jaka Gajšt petdesetletnik

Ko Jaka dočaka...

Čeprav še vedno velja prepričanje (vsaj tako kaže statistika), da je tozda Gradbena enota iz Maribora mlad kolektiv, pa vse pogostejši Abrahami to počasi demantirajo. Res je tudi, da je Gradis zrasel v Mariboru in da je tod še veliko starejših gradisovcev, ki so nekoč bili tvorci kolektiva, toda...

Res je, da je fraza »Kaj res, saj ni mogoče, da ima ... že petdeset let«, močno obrabljena. Res pa je, da jih Jaka Gajšt, skoraj doživljenjski sektorji iz Slovenske Bistrice, zaenkrat ne kaže. Kar nekako odmaknjen je od vsega dogajanja v Mariboru in navajeni smo že, da delo v Impolu in okolici normalno poteka.

Pa pravi Jaka, da ni tako. Kar precej sivih las so mu že pripravili na gradbiščih. Pa vendar, Jaka je zvest Gradisu od vsega začetka njegove gradbene kariere. Pred njim je še veliko neizpolnjenega dela, za »penzijo« ima še čas. V krogu sodelavcev je proslavil svoj jubilej. Ko Jaka dočaka... bi lahko rekli. Jaka je dočakal, naj sprejme tudi naše čestitke. Štrof

Jaka Gajšt, sektorski iz Slovenske Bistrice, petdesetletnik.

Lepa pozornost

Srečanje Abrahamov

Sindikato tozda Gradbena operativa Ljubljana je priredil srečanje članov kolektiva, ki so dopolnili petdeseto leto starosti. V sejni sobi se je zbralo okoli 40 jubilejnih slavlencev.

Po uvodnem govoru predsednika IO sindikata Jožeta Grebenca in ob pomoči Mirke Videtič, se je pričela podelitev knjižnih nagrad. Abrahamovci so prejeli knjigo Čudovita Jugoslavija, ki predstavlja znamenitosti naše domovine v besedi in sliki, od Triglava do Vardarja.

Predvsem gre pohvaliti sindikalno organizacijo v Gradbeni operativi Ljubljana, ki posveča pozornost tovrstnim srečanjem. Upati je, da bodo ta srečanja postala tradicionalna.

Štefan Šneberger

Marjan Kirbiš (v sredini) s sodelavci.

Marjan Kirbiš – Abraham

Srečno za volanom

Navajeni smo na vseh Gradisovih gradbiščih srečevati naše »šoferje« za volani lažjih ali težjih tovornjakov, vlačilcev ali »hrušk« za prevoz betona.

Tokrat smo jih, po končanem delu, za spremembo, pred objektom kar postavili v »vrsto«. Sprašujete zakaj? Fant v sredini se imenuje Marjan Kirbiš. Že vrsto let je šofer avtomobila za prevoz betona v mariborskem SPO-ju.

In prav v času, ko sem se mudil na pobreških obratih, je Marjan povabil svoje šoferske prijatelje na kozarček štajerskega. Tisti dan je namreč praznoval svoj petdeseti rojstni dan. »Srečno za volanom«, smo mu zaželeli tudi mi... F. Š.

Abrahami!

Prišel je pote Abraham,
te popeljal v svoj hram.
Ne skrbi, če je mimo pol stoletja,
pri nas si deležen večnega poletja.
Zato na vaše zdravje Abrahami,
pridemo še mi za vami.

Maja imamo v Gradisu 14 Abrahamov, sodelavcev, ki so napolnili 50 let. Ob življenjskem jubileju jim želimo vse najboljše, še na mnoga zdrava leta in prijetno praznovanje.

- Mehmed Keranović – GE Celje
- Vinko Plastič – Gradbena operativa Ljubljana
- Muharem Alihodžić – GE Nizke gradnje Maribor
- Ivan Mikac – GE Maribor
- Stevo Ribič – Gradbena operativa Ljubljana
- Josip-Ferek Jambrek – GE Nizke gradnje Maribor
- Ciril Krajnik – Kovinski obrati Ljubljana
- Ivan Lukič – GE Koper
- Isalm Islamović – Gradbena operativa Ljubljana
- Katica Zakič – Gradbena operativa Ljubljana
- Emsud Hukanović – GE Celje
- Anton Pavlek – Obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana
- Ivan Mikulič – GE Jesenice
- Andela Bogša – GE Maribor

60-letniki

Tako kot aprila, imamo tudi maja le tri naše delavce, ki bodo napolnili 60 let. To so:

- Spasoje Vasiljevič – GE Nizke gradnje Maribor
- Franc Trunk – GE Gradnje Ptuj
- Jože Šteinberger – Strojno prometni obrat Ljubljana

M. F.

Predstavljamo vam

Franc Merc in Slavko Onič

V Kovinskih obratih Maribor imajo delavca, ki sta pri njih že dolgo vrsto let in sta skupaj z Gradisom dočakala že mnogo lepih in tudi manj lepih trenutkov. Franc Merc in Slavko Onič sta tudi strokovnjaka in cenjena sodelavca, zato je prav, da ju predstavimo.

Franc Merc je prišel h Gradisu 6. novembra leta 1951. Star šele 17 let in pol, pa že izučen delavec, se je kot remontni ključavničar zaposlil v takratnih centralnih obratih. Njegova naloga je bila popraviljanje gradbenih strojev.

Marca 1953 je odšel na dveletno služenje vojaškega roka, zatem pa se je vrnil na prejšnje delovno mesto. Kot sposobnemu delavcu so omogočili, da je opravil triletno mojstrsko šolo, tako da je postal namestnik obratovodje (sedaj bi se temu reklo namestnik delovodje), leta 1971 pa je postal delovodja, zadolžen za mehansko obdelavo in asfaltni program. To delo opravlja še sedaj.

Vodi skupino 26. delavcev, izdelujejo in popravljajo asfaltna baze in delajo gumi valjarje. Franc Merc pravi, da so težave s kvalifikacijsko sestavo, manjka srednje in visokokvalificiran kader, to je delavcev z okoli 15 let prakse.

Dodal je še: »Težave pri delu seveda obstajajo, enako kot v drugih delovnih organizacijah.

Kot delovodja moraš spoznati človeka z osebne in delovne plati, moraš razumeti vsakega posameznika, da lahko ohranja skupino kot homogeno celoto.

Predvsem moraš biti do vseh enak, do sebe pošten in natančen pri delu, delavca pa moraš spoštovati, da tudi oni tebe spoštujejo.

Poudaril bi, da bi morali mlajši le bolj spoštovati starejše sodelavce, bolj prisluhniti tistim, ki imajo pri delu več prakse.

Večkrat razmišljam, sam in s sodelavci, o naših perspektivah, o tej stalni borbi za delo. Želim si, da bi naš obrat obstojal in se širil še naprej – in pa da bi imeli za vsak proizvod svojo halo, ki bi bila namensko zgrajena. Sedaj namreč izvajamo več del v eni hali in eni motimo druge.

Sicer pa gre nekako. S plačami zaostajamo za sorodnimi delovnimi organizacijami, vendar se da preživeti.

Tako delaven kot v službi, je Franc tudi doma. Kot pravi, spoštuje zaslužek in denarja ni nikoli razmetaval, zato mu je uspelo za družino postaviti Marlesovo montažno hišo.

Le dopust si privoščiti – pol na morju in pol na planinah, če se le da. Prehobil je že Slovensko, Zasavsko in Kozjansko transverzalo, sedaj dela še Hološko. Poleti še kolesari, pa za fotografijo mu ostane nekaj časa.

Tudi to pripomore k dobremu delu, zato kar tako naprej!

Slavko Onič je pri Gradisu še dalj – od 30. septembra leta 1946. Njegovo prvo delovno me-

In še fotografija iz časov, ko Gradisovega vestnika še ni bilo. Leta 1952 so se takole postavili pred fotografsko kamero člani upravnega odbora takratnih Centralnih obratov. Kot je videti iz napisa nad njimi je Gradis takrat imel še daljše ime: Gradis – IMM (Ivan Maček-Matija). Slavko Onič stoji prvi z desne.

sto je bilo na gradbišču hidroelektrarne Mariborski otok, kjer so potrebovali tudi delavce s tako izobrazbo, kot jo je imel Slavko, ki je bil strojni ključavničar.

Oktober leta 1951 se je preselil iz elektrarne v delavnice na sedanji lokaciji. Naredil je mojstrsko šolo in šolo za vodilne delavce, šestdesetega leta pa je prevzel vajeniško delavnico (takrat, pravi, so imeli tudi po 40 vajencev), vmes je bil dve ali tri leta strojni referent, sedaj pa je že lep čas delovodja v strojni delavnici za betonski program.

Leto in pol je bil tudi pri vojakih, tako da mora delati še do oktobra, da bo izpolnil pogoje za upokožitev. Takrat se bo verjetno kar upokožil, ker ne ve kaj bo prinesel nov zakon glede delovne dobe, še tri leta pa ne bi rad delal.

O preteklem delu je Slavko Onič povedal: »Leta so strašno hitro minila, vse še imam pred očmi, kar se je dogajalo, kot da je bilo včeraj ali predvčerajšnjim. Takrat, po vojni, so bili dosti težji pogoji za delo kot danes. Delali smo 12 ur, tudi ob sobotah in še nedeljah, če je bilo potrebno. Nekoč, ko se je pokvarila betonarna, smo delali tri dni in dve noči pri 25 stopinjah pod ničlo.

Tistih časov se sploh ne da primerjati z današnjimi, varnost pri delu je bila na primer tako slaba, da niti varilci niso imeli rokavic. Na začetku smo vse delali ročno, zelo malo mehanizacije je bilo, sploh pa ne ročnih obdelovalnih strojev. Težki pogoji dela so bili in vse je šlo po direktivah, nihče

te ni vprašal, če lahko delaš, kar ti je bilo naloženo.

Zato pa so bili medsebojni odnosi boljši, bolj tovariški, bili smo kot eden, čeprav smo bili več kot pol življenja v podjetju. Sedaj pa vsak bolj gleda le na se.

Slavko Onič je bil med ostalim tudi predsednik delavskega sveta, nekoč pa tudi predsednik mladinske organizacije v mariborskem Kovinskem obratu.

Pravi, da v Kovinskih obratih nekako še gre, saj sedaj slabo stojijo podjetja po celi Jugoslaviji, zato v teh pogojih ni mogoče kriviti vodstva za poslovne rezultate. Tudi osebni dohodki so se v zadnjih dveh mesecih kar izboljšali, prej pa so bili res skromni.

Mojster Slavko je povedal, da ne občuti svojih let, le spomni se nanje, ko najde kakšno orumenelo fotografijo iz otroških let Gradisa. To dokazuje tudi s tem, da je lani pričel delati Slovensko planinsko transverzalo in mu je od 78 vrhov ostalo le še 22 – pa na Triglav bo šel letos že petič!

Še mnogo osvojenih vrhov mu želimo! M. M.

Športna tekmovanja bodo 15. maja

Srečanje upokožencev

Društvo upokožencev Gradisa bo organiziralo v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Stari Vodmat in v okviru Vodmat-skih dnevnih prijateljsko srečanje upokožencev Gradisa, Starega Vodmata, Univerzitetnega kliničnega centra in JLA.

Ekipe in posamezniki bodo nastopili v balinanju, kegljanju, streljanju in šahu. Tekmovanja bodo v ponedeljek, 16. maja ob 9. uri v prostorih Doma borcev in invalidov na Starem Vodmatu.

C. P.

NAGRADNA KRIŽANKA

	OSNOVNA SOLA	PRALNI PRAŠEK	PODPISNICA PROŠNJE	POTREBNE STVARI ZA KAJ	OPRAVILO KURIRJEV		ZVEPLO	KOROŠKA POKRAJINA OB DRAVI	LETO-IVISCE V ISTRI	GLEDA-LISKA PRED-STAVA			HOTELSKO TURIST. ORG. V POREČU	PREVA-RATI, UKANITI	SISTEM TV NA VZHODU	
ZAVRAČANJE, UPIRANJE						KMEČKO ROČNO ORODJE ZA ZETEV					POGAN, NEVERNIK	ZVER IZ RODU HAKČ				SLIKAR GRAFIK, MIHA ...
HIMALAJSKI NOSAČ						KEMIČNA ZNAKA ZA KISIK IN OGLJIK	ZIVO BITJE					TOVARNA KOŽN. IZD.				
	OKRNJEN KIP						OSTANKI OGNJA									
	IZVLEČEK SNOVI						AMPER									
	DAN V TEDNU							OBLIKA SKLADBE								
INDUSTRJA V TREBNJEM							OGLAŠANJE RAC									
OBJAVA, ANONSA						DOMAČA ZIVAL	ZMEDA, NERED				PRIMORSKA JED	ZDRAVILISCE, TOPLICE				
						POLJSKA						NAPLAČILO, NADAV			20. ČRKA ABECEDE	
												RADIJ			VISOKOST	
PREGOVOR				UREJEN SEZNAM DNI V LETU	PROTESTANTSKI DUHOVNIK							GRSKA BOGINJA NESREČE				STARI PUŠKI NA KRESILNI KAMEN
PRAV TAKŠEN					ZAPORA, PRIPIRA							SLOV. HE V IZGRADNJI	MEDNARODNI MO-NETARNI SKLAD			
KUVAJT			SREDIŠČE VRTENJA			GORENJSKA REKA						ZNOTRAJ	SOD NAFTE (158,8 l)	SOVJ. LETALO (11) južni		
	SESTAVIL G. B.	POŽAGANO DEBLO				AKTUALEN TEDNIK					M. PREB. REP. SFRJ					
	DELI POHIŠTVA	REČNI PESEK					PRITR-DILNICA				RIMSKA PET				NIKELJ	
	PRIPIŠ						DVIGALO								BOKSAR-SKI ODER	
									VZKI-PLJIV, DIVJI							
LUMP, POSTOPAC									100 KV. METROV	GRŠKO MESTO, ZALIV, PREKOP						
DEL STANOVANJA, PROSTOR						OPICA, SPAKA, VAZIC				TONA	SPLETI VEJIC IN CVETJA					
	HITER TEK					ZACETEK DIRKE						ZENSKO IME				

Predtekmovanja za 37. ŠIG

Strelke prve, strelci šele peti

V okviru predtekmovanj 37. letnih športnih iger gradbenih delavcev Slovenije, so se pomerili tudi strelci. Tekmovanje, ki ga je pripravil Konstruktor iz Maribora, je bilo izredno zanimivo vse do konca. Šele zadnji strelci so določili tudi finaliste, med katerimi pa tokrat ni naših. Le za 4 kroge so zaostali za tekmovalci iz Zarje. Strelke so imele tokrat mirno roko in so dosegle odličnih 493 krogov, kar je zadostovalo za prvo mesto.

Za moško ekipo so nastopali: Josip Humek, Bogo Šenveter, Miran Ivanuša, Karel Fideršek, Uroš Jenko, Anton Oman, medtem ko so prvo mesto osvojile: Romana Goljat, Judita Jezeršek, Barbara Starovasnik.

VRSTNI RED:

Moški: 1. Beton Zagorje 879, 2. Ingrad Celje 858, 3. Pionir Novo mesto 835, 4. Zarja Kamnik 831, 5. Gradis Ljubljana 827; ženske: 1. Gradis Ljubljana, 2. Pionir Novo mesto, 3. Salonit Anhovo, 4. Primorje Ajdovščina.

Kegljači bodo v kvalifikacijah nastopili 14. in 21. maja v Trbovljah, balinarji 21. maja v Anhofem, 28. maja pa bodo na sporedu tri zadnja predtekmovanja, in sicer odbojka v Celju, mali nogomet v Kranju in tenis v Trbovljah. Zaključek oziroma finale ŠIG bo 4. junija v Trbovljah, to je na dan gradbincev.

Matija Krnc

Nagrajenci jubilejne nagradne križanke

Žreb je 10. maja takole razdelil nagrade:

1. nagrada 5000 din: **Dragica Šlebnik**, GE Ravne
2. nagrada 4000 din: **Boštjan Mencinger**, Bokalova 15, Jesenice
3. nagrada 3000 din: **Rado Bizjak**, Kvedrova c. 1, Ljubljana
4. nagrada 2000 din: **Silvana Rant**, GE Koper
5. nagrada 1000 din: **Primož Verčič**, Suška c. 33, Škofja Loka

Rešitve majske križanke pošljite do 6. junija 1988 na naslov: GIP Gradis, Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana – za nagradno križanko.

34. Gradisove letne športne igre

11. junija v Škofji Loki

Komisija za šport in rekreacijo pri konferenci OO ZS Gradis in tozd LIO Škofja Loka bosta 11. junija organizirala 34. letne športne igre Gradisa. Igre bodo potekale na športnih igriščih v Škofji Loki, pokrovitelj pa je direktor tozda Anton Demšar.

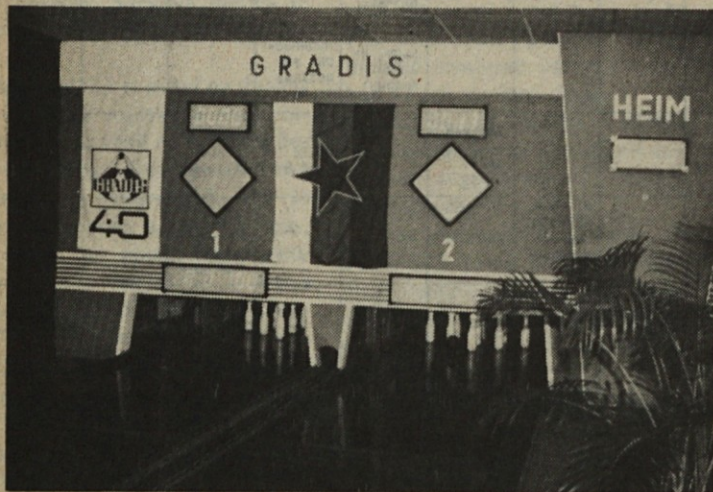
Moški bodo nastopili v malem nogometu, balinanju in šahu, moški in ženske pa v kegljanju, namiznem tenisu, streljanju in odbojki.

Vsak tozd lahko prijavi po eno ekipo za tekmovalje v posamezni športni panogi. Pravico nastopa imajo vsi gradisovci, kot tudi učenci.

Za tekmovalja na Gradisovih športnih igrah veljajo pravila športnih zvez za posamezno panogo in pravila ŠIG Slovenije.

Športni pozdrav in nasvidenje v Škofji Loki.

C. P.

Kegljišče Keglerklause so gostitelji okrasili tudi z našimi zastavami in tudi s tem izkazali posebno pozornost Gradisovim kegljačem.

GRADISOV VESTNIK

je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja ga odbor za informacije: Srečko Friš – predsednik, člani: Ludvik Rudolf, Martin Golnar, Zoran Debelak, Sonja Vršič in Milan Marčič – tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Aleksander Bojanič, Vinko Damjan, Ivanka Golob, Polona Kejžar, Ludvik Rudolf, Tatjana Savinšek in Franjo Štromajer.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 9.100 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422 int. 232 in 220

Prva kegljaška ekipa Gradisa in predsednik KK Gradis Andrej Roč na kegljišču v Mörfeldnu.

Mednarodno sodelovanje KK Gradis

Zmaga v Nemčiji

Kegljaški klub Gradis že več let sodeluje s kegljaškim klubom Meteor Mörfelden blizu Frankfurta/M v ZRN. Člani obeh klubov se obiskujejo ter prirejajo prijateljske tekme in izmenjavajo izkušnje o kegljaškem športu, ki je v ZRN bolj priljubljen in množičnejši kot v Sloveniji.

Klub Meteor praznuje letos 30-letnico ustanovitve in je povabil člane KK Gradis v času od 29. aprila do 2. maja 1988 na srečanje in na tekmo. Gradisove kegljačice pa je gostil KK Edelweiss. Prijazni gostitelji so srečanje zelo dobro organizirali, pripravili so enodnevni izlet s turistično ladjo po romantični dolini gradov po Renu od Budenheima do Kauba ter odlično poskrbeli za družabnost. Med gostitelji so bili tudi Jugoslovani, člani kluba in navdušeni kegljači, omenim pa naj samo Martina Jakšiča, ki ima mnogo zaslug za uspešno srečanje ter za poživitev vsestranskega sodelovanja med slovenskimi in nemškimi kegljači.

Prvega maja so bile tri kegljaške tekme na kegljišču Keglerklause v Mörfeldnu. Najprej sta se pomerili ženski ekipi KK Gradis in KK Edelweiss. Zmagale so domačinke s 2.376 podrtimi keglji, 2.272 kegljev pa je uspelo podreti gradisovim kegljačicam.

Na šeststoznem kegljišču je istočasno potekala tekma med II. ekipama Gradisa in Meteorja, kjer so prav tako zmagali domačini s 4.967 podrtimi keglji proti 4.877 kegljev gostujoče ekipe.

Popoldne so se srečale prve ekipe Meteorja in Gradisa ter Medklubska ekipa Mörfeldna. Doseženi so bili naslednji rezultati:

GRADIS I	METEOR I	MÖRFELDEN
Urbanc, B. 924	Schaffner, G. 863	Denk, Kh. 865
Blaha, R. 863	Gemandt, W. 869	Leutner, W. 820
Zdešar, D. 875	Dormekl, Th. 839	Schuhnger, M. 817
Ivačič, D. 933	Kaczmarz, Th. 832	Küchler, Hz. 818
Jurančič, A. 880	Naegel, W. 857	Fleischer, O. 986
Bizjak, D. 900	Mitschke, B. 857	Kessel, P. 915
Skupaj kegljev 5.375	5.117	5.203

Kegljaški klub Olimpija, ki je bil prvi v Evropskem pokalu 1987. leta, je izkoristil naš obisk in okrog novega leta povabil na prijateljsko tekmo prvo ekipo KK Gradis, da bodo poskušali doseči ekipni rekord kegljišča Keglerklause, ki so ga pred leti postavili Gradisovi kegljači.

Po uspešnem srečanju in lepih kegljaških tekmah v Mörfeldnu bodo naslednje leto člani KK Meteor in KK Edelweiss vrnil obisk Gradisovim kegljačem in članom kluba, ki bodo v Ljubljani nadaljevali prijateljsko sodelovanje na področju kegljaškega športa. Janez Ferlinč